

שר הביטחון הסכים עקרונית לגייס לצה"ל צעירים בעלי עבר פלילי. אם מדובר ייקת הידיעה בעתונות, לפיה הושג הסכם זה ביוזמתו של שר-הסעד מר מיכאל חוני, הרי מגיע לו "יישר-כויח" לבבי ושלווה. מטחים של "כל הכבוד".

אני עומד בפני דילמה קשה. התחלתי לנהל איזה חשבון ציבורי קטן עם "מעריב", ובגלל התערבותו של אורי אבנרי אני מוצא את עצמי מנהל חשבונות עם "העולם הזה". וזה לא בסדר. יש לא יריבים מסורתיים, שעליהם נמנים גם "מעריב" וגם "ידע". אני חושב שזה יהיה שגוין מצדו גוסר את הענין התיידי בעמותות שמעלין עוד מרשים לי לנהל את חשבונותי הפרטיים והציבוריים.

ובכל זאת אינני יכול לעבור בשתיקה על דבריו של אבנרי מהשבוע שעבר. (א') משום שיש לי מה להגיד (ב') כיוון ששתיקה עלולה להתפרש על ידי הקוראים כ- סתמימפה מצד העורך. מר אבנרי, כנראה, יכול להרשות לעצמו לא להגיב. אני אינני יכול לפגוע בתמיכתו הליברלית של השבועון על-ידי הפסקת הוויכוח ויצירת רושם כאלו לא ניתן להלמשיכו.

בתגובה לסענתי שכל העתונים (כולל העולם הזה) עוסקים בשטיפת-מוח לכאן ולכאן, מאשים אותי מר אבריי בשיטוש ושיטיונות של משמעות המושגים: אובייקטיביזם, הסברה, העמולה ושטיפת-מוח. ההבדל, לדעתו, בין הסברה ו/או העמולה לבין שטיפת-מוח הוא כמו ההבדל בין חיזור לאונס.

ההשוואה ציורית — אבל לא נכונה. שכן,
בדבריו של אורי אבנרי "אדם שסופ־מוח —

גבון ככל שיהיה — לעולם לא ידע שהוא
שסוף־מוח".

אונס הוא מעשה המבוצע בניגוד לרצונו של הנאנס. המעשה המגונה אינו יכול להיות מוגדר כאונס, אם הוא נעשה ללא ידיעתו של הקורבן, ומבלי שהוא ירגיש בו (נקרר) פילייה זו הגדרה מדויקת יותר). שטימף מוח אינה נכפית בכוח ובניגוד לרצונו של הקורא.

יש לו ברירה: הוא יכול להפעיל את כלי החשיבה שלו ולהתקומם. הוא יכול לקרוא את "העולם הזה", ואת ה"טיים", להאזין ב"בייבייס" ולקבל אינפורמציה שונה מזו ש"עתוני הערב" ושדורי ישראל מאכלים אותו. מסאלי מותני הערב הוא יכול גם להפסיק לקרוא את העיתונים השוטפים מיד מוחו.

אם אין הוא נוקט באף אחד מצעדי ההגנה
נות אלה, סימן שלא איכפת לו להפקיד
תחת מוחו לשטיפה יומית. ואם הוא לא
מתנגד לשטיפה הרי אי אפשר להגירה כי
"אונס". העתונות מוֹיֶיֶת לו את המוח, הוא
לא רק נשנה מההרגל — הוא צועק "עוד!
עוד!" וזה איתי כשאתם רוצים!

אני אינני רואה את ההבדלים התהומיים
שומר אבנרי רואה בין הסברה, תעמולה ו-
שטיפת מוח. אני מצטער מאד להתעקש, אבל
עדיני כל הספה היא שטיפת מוח. זה כולל
תענוי הימין ואת תענוי השמאל, את
יירוסמי תנועות הרוח ותנועות המנגנון
סירסומי, את הסיסמאות והצעות המאורגנות

גיוסם של צעירים בעלי עבר פלילי לצה"ל
יתן להם צ'אנס לחזור למוטב, ללמוד מיק-
צוע ולמצוא את מקומם בחברה בגמר ה-
שרות.

אני רק מקווה שלא יקימו מהם יחידות מיוחדות של "פושעים". זה"ל חייב לקלוט אותם כיהידים, כפרטים, כבני-אדם, ולא כ"שיכבה סוציאלית.

בראח חזני וכל הכבוד לצה"ל. איחור
קטן של 23 שנים אבל, כמו שאומרים,
מוטב מאוחר מאשר מחר.

נגד נסיגה ובעד נסיגה. המטרה אינה משנה. שטיפת מוח היא שיטה של הזנת מידע והפעלת אימפולסים להשגת המטרה, ואני משקיע לטעון שכל העונות, במידה זו או אחרת, ובהבדלי סינון, משמשות בשיטה זו להשגת מטרותיהם. אחד משטשט אה' תחומים בין דעות לדיעות, והשני משחית את פני יריביו הפוליטיים על-ידי סרסום מתוגמלים במעודני סטריפטיו, בתרוץ של מיתר אינפורמציה אובייקטיבית.

הראשון מסתמך על בורותם של קוראיו,

ואילו השני מסתמך על דעותיהם הקדומות. גם זה וגם זה שוטפים מוחות מפברקים דעתקהל ומפעילים מריונטות. אפילו מהעתון היחידי במדינה הפונה בצורה שיטתית אל ההגיון של הקורא שוטף, לדעת, את מוחו.

שיטת השטיפה אינה אכסקלוסיבית לעתות, לרדיו ולטלוויזיה בלבד. גם את "ההנחון" ("...") (ולא חשוב למה. לכל דבר, חוץ מאשר לחשיבה עצמית) אני רואה כאחת מצורותיה המובהקות של שטיפת-מוח. אני מתכוון רק למערכת-ההניחון הממלכתית. אני מתכוון למערכת שכל אחד מאיתנו יקבל ומעניק בבית.

כל חינוך למהשו (ציונות, סוציאליזם, הדות, גבורה, הקרבה, לאומנות, קוסמו-פוליטיות) מתבצע בעזרת סוגסטייה, היפנוזה ושטיפת-מוח, בנוסף "ושיונות לבניה."

מברע שתינוק נולד, אנו מסווגים את
מעשיו ל"יפוי" ו"פסיהו". יום-יום ושעה-
שעה אנו משנים לו את הוראות העשה"
אל תעשה", שאבותינו שינו לנו. אנחנו
מחבילים דברים של אנומאליסטים עליו. הן

תם בהנחות־יסוד ומסמכות שלא תמד
עומדים במיבחו ההגיון ומצפים שחוקי ה
וטים והטאבו האלה יועברו הלאה, עד
פ כל הדורות. אנהו תובעים מבנינו, תל
מדינו וצאן מרעיתו ש י ע ש ו וישמעו מה
ליהם לעשות עוד, שי קבלו עליהם עול
צוות לאחרים קרנו איתו למצות ש-

יצייתו, שיאמינו, שילכו בתלם, שלא יעשו את הרע בעיני אדוני (העם, הממלכה, ה-מישטר, ההורים) ושלא ישאלו למה.

(למה זה כליכך טוב למות בעד ארצנו?
למה אסור לנו? למה זה לא יפה לחטט
בא? למה למדינה מותר לגנוב — שטחים,
ראדארים, תוכניות מירא' — ולנו אסור?
למה מותר למכור את הראש והנשמה תמו-
רת כסף, אך אסור למכור את הגוף? ולמה,
במצבו הבטחוני, אסור לשאול (למה?)

אדם המקבל ערכים מוגמרים בעיסקת
התבילה הזו ששמה "חינוך", מבלי להעמיד
אותם במיבחן ביקורת התבונה — הוא
בהמה שסופת-מו"ה ואוטומט-מתוכנת. אדם
המוכן להקדיש את חייו (ולפעמים גם
להקריב אותם) לאמיתות שהוא עצמו לא
בדק אותה, אינו ראוי לתואר "הומן-סאפ"

י"נס". אנשים כאלה מהווים עדר, שאת מוחו ניתן לשטוף על ימין ושמאל עלידי הפעלת רגשותיו או סנייה אל "ההגיון" שלו. לסיכום: רק עתון (מורה), מחנך, הורה) התחול לקשת רחבה ככל האפשר של דעות, המספק אינפורמציה ממסדר מקורות, ה-

עולה חדש מברית-המועצות, המדבר עברית רהוטה, נתקבל לעבודה בדואר, וכעבור יומיים ביקש להרשם כאולפן. אמר לו המנהל: „אבל אתה מדבר עברית מצוינת!“ אמר העולה החדש: „יתכן, אך את העברית שלכם אניני מבין.“ שלכם קרינו אותו בוקר, כאשר האיש בא

הגברת בושם נזקקת לעיתים רחוקות מאד להגיון בכתובתה האמוציונלית. אני בטוח שהיא קראה ושטעה על קיומו של אמצעי שיכנוע כזה, אך משום מה היא משתמשת בו לעתים נדירות ובמידה חסכונית ביותר. לקח, למשל, את "הביקורת" הבאה שלה, שהופיעה לפני שבוע ב"הארץ".

אני מצטט את הקטע ממילה ב' המילה כחידה בתורת ההגיון. ה"נדרות בסוגריים הן שלי, כמובן.

„שוק הפשפשים“ של בועז
 דודזון בסדרה „ביעף“ ניסה ב־
 מאמצים נואשים להיות אנטי־
 תורה. (אנטי־חיה למה, הגברת
 ברוסס?). אמנם היה זה סירטון
 קצר, אבל ההיפך הגמור ממה
 שעושים כולם, משהו מיוחד,

מקורי ויוצא דופן. (לא הנחתי נסח אחת
לנחלת את המשפט. האם משום היותו קצר
היה הסיטון הפשוט ממה שעושים כולם?
עושים כולם? האם כלום עושים משהו
מיוחד, מקורי ויוצא־דופן, אם שרק בוצעו
וידיון, עששה את ההפך מכולם, עשה
משהו מיוחד, מקורי ויוצא־דופן? מי אמר
שגמר דידיון עשה משהו מיוחד, מקורי
ויוצא־דופן? שימו לב להמשל!)

לי נראתה היצירה לא כמשהו יוצאופן מקורי (או מי היה, שהגדיר קודם את הסרטון או את מה שעושים כולם כמשהו "מיוחד, מקורי ויוצאופן"?): במשך זמן כסרטון גרוע ומגוחך (למה, הגברת, כוונש, למה?) חסר כל פואנטה וטעם, המחזא את מסרתו. (למה את מזלה לנו מה היתה מסרתו של הסרטון? ומה היה חסר טעם בדיוק? הנושא? הצילום? העריכה? המוסיקה? הקרינוה? למה את רוצה לנו למה את מתכננת, כשאת מדברת

מנוגדים באינטרסים שלהם, המאפשר להם:
ספק גם במסורות הנראות לעורכו כמקור
דשות — מכריח את הקורא לחשוב
לשקול, להשחח, לנקוט עמדה ולהחליט.
עתון כזה מחנך את האדם לחשיבה עצמית
ומחנך אותו עלייך כך נגד שטיפת מוח.
לצער, אין עדיין עתון כזה במדינה.

כולם, בהחלט כ ו ל מ, כל העיתונים, מנהיגים, המורים, המונכים וההורים עוסקים בטיפות-ימות. ההבול היחידי ביניהם הוא בקילות השטפה, מהירות סיבובי מכורנת הכביסה, וטיב הטרנגטים, האקונומיקה והסבונים בהם משמשים מפעילי המכוניות. הקוראים המתעצלים לחשוב, התלמידים הצעירים, חברי המפלגה ההולכים בתלם הילדים הטובים שאינם מעזים לשאול „למה“ והעם הממושע העונה אוטומאטית „אמין“ — אינם אלא עדר כבשים המוביל שטיפה, אם יורשה לי לנצל את המטאפור עד תומו.

מגיע להם — מה שיש להם.
(לאחר שטיפת-המוח שערך לו דן
בן-אמוץ, הסכים העורך לסיים בזה
את הוויכוח בנושא שטיפת-המוח).

לעבודה, פגש שני פועלי נקיון ליד תא ה-
טלפונים, ולתדהמתו שמע את הדושי"ת הבא:
„טיאטא את התא?" שאל האחד.
„טאטא אתה את התא", ענה השני.
חלפה חצי שעה עד שהמהמל הצליח ל-
שכנע את העולה החדש שאתות המורס
הזה הוא עברית תקנית ביותר.

על חוסר-טעם? ומה, לדעתך, יכולה או צריכה היתה להיות הפאנאטה שחסרה בסירטון? ועכשיו, קיראו בעיון רב את שורת המחץ המסיימת את הדוגמה הנאה הזו של ביי-קורת חסרת-הגיון זו!)

דוגמה מצערת ומגוחכת (מה, בשם השם?)
מה הנושא, הגברת בושש?
איך מזהים (מי? מי? מי מזהה, ה-
גברת בושש?), חוסר אינטימי-
ציה וקרחנות יומרנית (של מי?)
של מה?) עם התחכמות נלווה
ולא מתחכמת.

מסך. מסך של ערפל ירד על
יצירתה של הגברת בושם.

עשו לי טובה: קראו שוב ו-
לאט את המשפט האחרון (בלי
הערות) והסבירו לי מה רצתה
להגיד? איך אפשר לזהות סלילה בתוך של-
לה? אולי התכונה להביע את הצרעה על ש-
משהו מזהה אינטליגנציה ומקוריות עם
התכונות מלווה היתה בסרטון שראתה ב-
כתבה. היא גם לא גילתה לנו מי מזהה
משהו רע עם משהו גרוע? הקהל? הטל-
חיויה? רע מה היא מצטרפת בדיוק? ואיזה
התכונות מלווה היתה בסרטון שראתה ב-
עניי משהו מיסטריות כקרתנות יומרת?

ערפל. ערפל מוחלט, רבותי, חוזק מן ה-
עובדה שבועז דידיון עשה סירטון קצר ב-
שם "שוק הפשפשים", לא הבנתי אף משפט
אחד בביקורתה של מבקרת הרדיו-טלוויזיה-
זאת. ואסורות-סידור-פרטים והוגות-הדעות
הפורה ורבת-התנובה של עיתון "הארץ".

הקורא הראשון שילח לפענח את צופן הגיונה המיוחד של הגברת בושס, ולתרגם לי את הקטע הזה ללשון משוטה, בהירה ומובנת, יזכה בכרטיס-נסיעה חינם לרחובות, שבה עברו על הגברת בושס ימי נעוריה.

רבותי, זה סרט פצצה. יצירת-מופת, ש-
תיכנס להיסטוריה של הקולנוע. מי שלא
יראה אותו עכשיו, יצטרך לחכות מי יודע
כ כמה שנים עד שיקום בארץ מוזיאון-סרטים.
הסרט זכה בשנה שעברה במסר מבקרי
הקולנוע של ארצות-הברית, ועל כך בלבד
מגיע למבקרים שם פרס השיפוט המצוינו.